

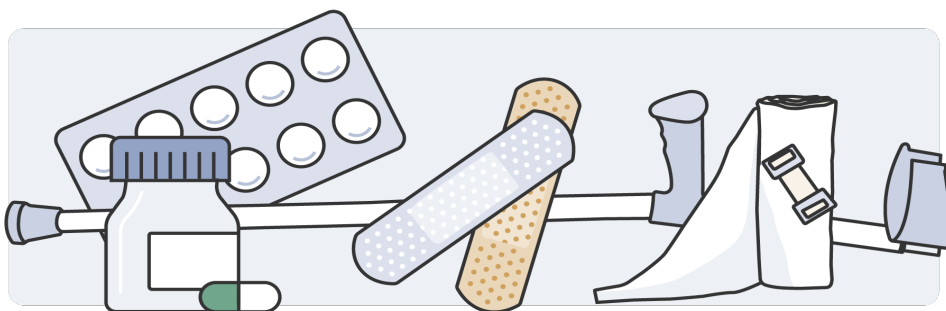
Med EU-kortet slipper du ligga ute med tusenlappar

Nödvändig vård under en utlandssemester är vanligast i Spanien, särskilt bland personer 60–79 år. De som har EU-kort betalar bara patientavgiften i vårdlandet. Men fyra av tio saknade kortet och fick ligga ute med pengar i ungefär ett år. För de flesta handlar det om mindre än 10 000 kronor, men för ett fåtal kan kostnaden överstiga 100 000 kronor.

Sveriges medlemskap i EU gör det möjligt för personer som är försäkrade för vårdförmåner i Sverige att få nödvändig vård i andra länder. I den här korta analysen studerar vi nödvändig vård vid kortvarig utlandsvistelse, till exempel semester. Vi visar vilka grupper som får sådan vård och till vilka länder de reser. Vi studerar även hur vanligt det är att ha ett EU-kort och vad konsekvenserna blir för den som behöver nödvändig vård men inte har ett EU-kort.

Nödvändig vård utomlands är vanligast bland äldre

Under 2023 var det drygt 40 000 personer som hade behov av nödvändig vård under utlandsresan. Vanligast var att få nödvändig vård i åldern 60–79 år. I de flesta åldersgrupper är könsfördelningen jämn, men i åldern 20–29 år och 60–69 år är andelen kvinnor något högre.

Korta analyser 2026:4

Försäkringskassan
Avdelningen för ledningsstöd
och analys

Korta analyser är en rapportserie från Försäkringskassan som presenterar aktuell statistik och analys i ett kort format. I slutet av rapporten finns länkar om du vill läsa mer.

FK-nr: 116-53

Nödvändig vård utomlands

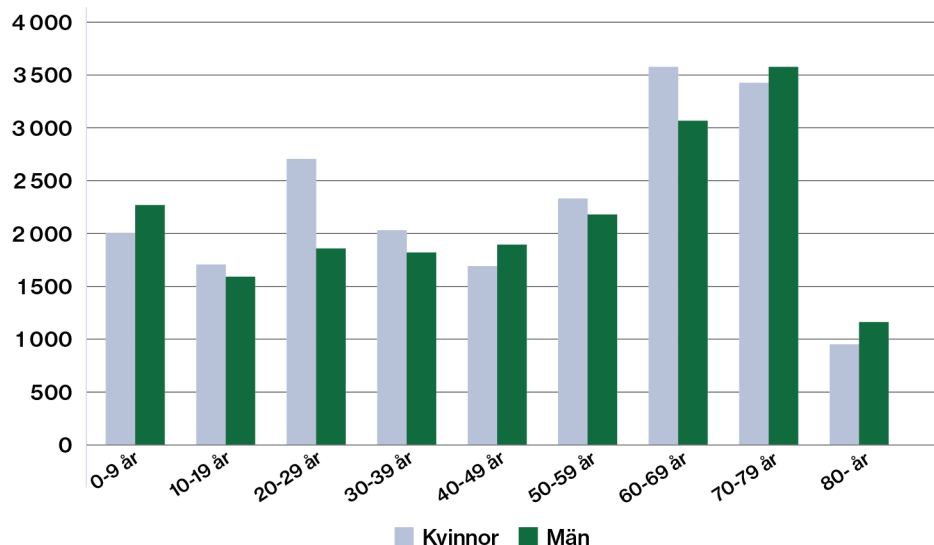
Personer som är försäkrade för vårdförmåner i Sverige har rätt till nödvändig sjukvård utomlands. För att det ska räknas som nödvändig vård ska vården inte kunna vänta tills man kommer hem.

Rätten gäller i andra EU- och EES-länder samt i Schweiz och Storbritannien.

Den som omfattas av reglerna betalar samma patientavgift som andra patienter i vårdlandet, medan resterande kostnader regleras mellan länderna.

Reglerna för vård utomlands är komplexa, och den som vill vara säker på att få ersättning behöver i förväg ta reda på vad som gäller i det enskilda fallet.

Antal personer som fick nödvändig vård utomlands per ålder och kön, 2023

Hälften av alla som fick nödvändig vård utomlands befann sig i Spanien, vilket också är ett av de vanligaste resmålen för svenskar. Näst vanligast var det att få nödvändig vård i Tyskland (9 procent) och därefter Polen (8 procent).

Det skiljer sig mellan åldersgrupper i vilket land som flest personer fick nödvändig vård. Bland äldre behövde 68 procent vård när de var i Spanien medan yngre i större utsträckning var utspridda i olika länder. Till exempel av 30-39 åringarna befann sig 33 procent i Spanien, 15 procent i Polen och 14 procent i Tyskland.

Två tredjedelar använder EU-kortet

Med EU-kortet behöver den som får nödvändig vård på utlandsresan bara betala vårdlandets patientavgift, medan resterande kostnader täcks av regionerna via Försäkringskassan. Den som inte har ett EU-kort måste själv lägga ut pengar för vården, men kan ansöka om ersättning från Försäkringskassan i efterhand.

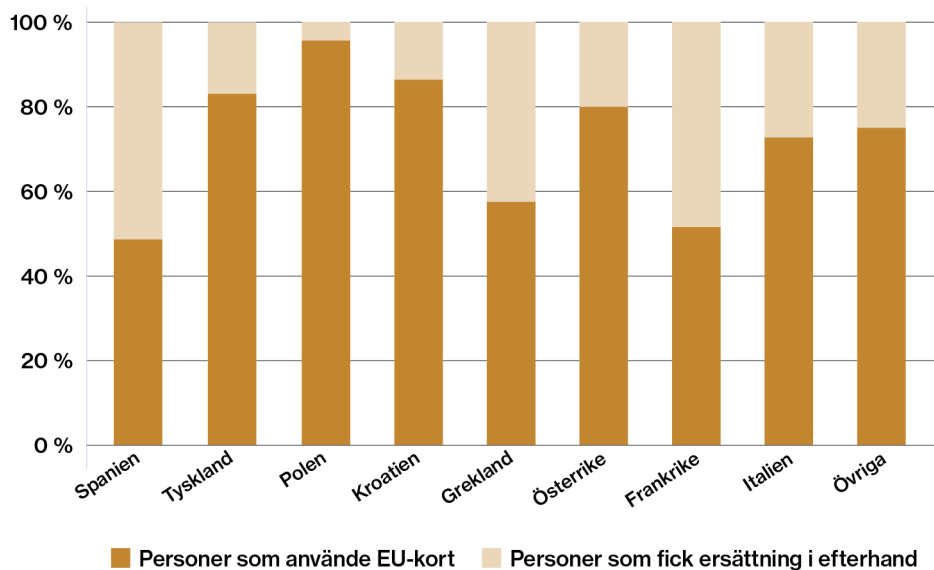
År 2023 använde 64 procent sitt EU-kort när de behövde nödvändig vård under en utlandsresa, medan 36 procent istället ansökte om ersättning i efterhand. EU-kortet används i olika grad i de vanligaste resmålen – från 97 procent i Polen till 49 procent i Spanien. Även i Frankrike och Grekland var användningen relativt låg.

” Med EU-kortet behöver den som får nödvändig vård på utlandsresan bara betala vårdlandets patientavgift, medan resterande kostnader täcks av regionerna via Försäkringskassan.

Korta fakta om EU-kortet

- EU-kortet gäller i tre år. Det är ett fysiskt kort som beställs gratis via Försäkringskassans e-tjänst.
- Kortet gäller endast nödvändig vård och tandvård (se faktarutan på förra sidan). Det är läkaren i vårdlandet som avgör om vården är nödvändig eller inte.
- EU-kortet gäller hos offentliga vårdmottagningar, och även hos en del privata, men fråga alltid först.
- Glöm inte att barn behöver ha ett eget EU-kort.
- Om du skulle bli sjuk när du är utomlands och har glömt ditt EU-kort, så kan du ringa Försäkringskassan för att få ett provisoriskt intyg.
- Hemresa täcks inte av EU-kortet.

Andel som använde EU-kortet respektive fick ersättning i efterhand för nödvändig vård utomlands 2023

” Det är vanligast bland yngre vuxna att använda EU-kortet när de får nödvändig vård utomlands. Nästan tre fjärdedelar i åldern 20–39 år använde sig av det.

Det är vanligast bland yngre vuxna att använda EU-kortet när de får nödvändig vård utomlands. Nästan tre fjärdedelar i åldern 20–39 år använde sig av det. Bland personer över 60 år var det mindre vanligt, bland dem använde bara hälften EU-kortet när de fick nödvändig vård utomlands.

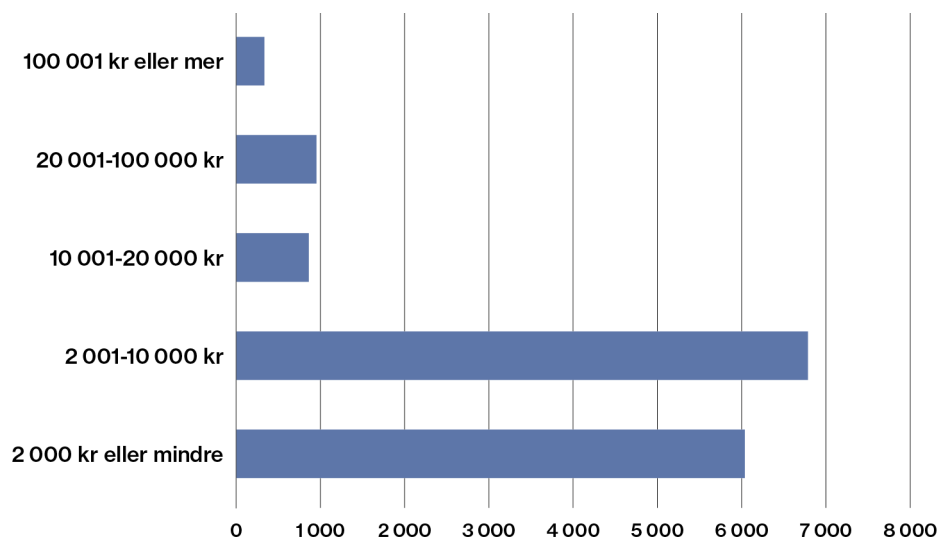
Hur vanligt det är för olika åldersgrupper att använda EU-kortet kan dock skilja sig åt mellan länder. I till exempel Grekland och Frankrike var användningen av EU-kort lägst för barn och unga 0-19 år (17 respektive 39 procent). I Spanien var användningen av EU-kort tvärtom lägst bland personer över 60 år (44 procent). Eftersom många äldre reser just till Spanien handlar det om många personer och det påverkar användningen av EU-kort bland äldre totalt sett.

Utan EU-kort kan kostnaderna bli höga

Den som saknar EU-kort får initialt betala vårdkostnaden ur egen ficka och kan därefter ansöka om ersättning. Försäkringskassan betalar ut ersättning och fakturerar därefter den region där personen är folkbokförd. På samma vis som vården vanligtvis bekostas av regionen när den utförs hemma i Sverige.

År 2023 var det ungefär 15 000 personer som fick nödvändig vård i ett annat EU-land och som sedan fick ersättning i efterhand av Försäkringskassan. Den totala vårdkostnaden som ersattes i efterhand var 156 miljoner kronor. De flesta betalade under 10 000 kronor för sin nödvändiga vård, men för 300 personer var kostnaden över 100 000 kronor.

Antal personer som fick olika ersättningsnivåer för nödvändig vård utomlands 2023

Mediankostnaden för nödvändig vård var 2 100 kronor år 2023 och den skiljer sig inte mycket åt utifrån kön, ålder eller orsak till att personen sökt vård. Men i vissa länder var mediankostnaden högre än i andra. Cypern var generellt sett dyrare (4 500 kronor) medan Frankrike och Kroatien var billigare (1 100 kronor).

Ersättning kan dröja

Förutom att det kan handla om mycket pengar så kan det dröja innan ersättningen från Försäkringskassan betalas ut. Väntetiden beror bland annat på att ärendena kan kräva underlag från vårdlandet och samordning mellan länder vilket kan ta lång tid.

De som fick nödvändig vård utomlands år 2023, och saknade EU-kort, väntade i genomsnitt 8 månader från ansökan till beslut. I genomsnitt fick dessa personer ligga ute med pengar i knappt ett år efter vårdtillfället.

Vanligt med skador och sjukdomar i andningsorganen

Vi saknar uppgifter om vilka diagnoser personer har som får nödvändig vård via EU-kortet, men för de som får ersättning i efterhand är de vanligaste orsakerna till den nödvändiga vården att de har

- behövt ha kontakt med hälso- och sjukvården, som inte lett till någon specifik diagnos
- drabbats av skador eller förgiftningar
- drabbats av sjukdomar i andningsorganen.

Tillsammans står de här orsakerna för 38 procent av de vårdkontakter som ledde till att personer fick ersättning i efterhand.

” De som fick nödvändig vård utomlands år 2023, och saknade EU-kort, väntade i genomsnitt 8 månader från ansökan till beslut.

Förutom de vanligaste orsakerna söker yngre personer (0–19 åringar) även vård för öronsjukdomar, medan äldre personer (över 60 år) ofta söker vård för muskel- och skelettsjukdomar samt hjärt- och kärlsjukdomar.

Viktigt att ta med EU-kortet på resan

EU-kortet förenklar för dem som behöver nödvändig vård under sin utlandsresa. För att vård ska räknas som nödvändig ska den inte kunna vänta tills man kommer hem. Många svenskar har redan ett giltigt EU-kort; det hade 3,9 miljoner i slutet av 2025.

Samtidigt saknade fyra av tio ett EU-kort när de väl behövde vård på utlandsresan. Det innebär att de fick lägga ut pengar själva (eller fick kostnaden täckt genom en privat försäkring) tills Försäkringskassan bedömde om de hade rätt till ersättning i efterhand. Som framgår i den här analysen kan det ibland handla om stora belopp, som det kan ta lång tid att få tillbaka.

De viktigaste resultaten av vår analys

- Hälften av dem som får vård i samband med en utlandssemester får det i Spanien, och många är äldre.
- Sex av tio använde EU-kortet när de fick nödvändig vård utomlands, medan fyra av tio istället ansökte om ersättning i efterhand.
- Det är vanligast att använda EU-kortet när man behöver vård i Polen, Kroatien och Tyskland, medan det är mindre vanligt i Spanien, Frankrike och Grekland.
- Yngre har i större utsträckning än äldre använt EU-kortet när de behövt nödvändig vård utomlands.
- De som saknar EU-kort kan få ersättning i efterhand. Men det kan handla om stora belopp, och man kan behöva vänta länge på att få tillbaka pengarna.

Författare

Johanna Mietala
Analytiker, Försäkringskassan

Presstjänst
010-116 98 88

Cecilia Eek
Analytiker, Försäkringskassan

Källor och mer att läsa

[EU-kort och vård utomlands](#)
Försäkringskassans webbplats

[Statistik om internationell vård](#)
Försäkringskassans
statistikdatabas

[Planerad vård utomlands.](#)
[Danmark vanligt när svenskar åker utomlands för vård](#)

Korta analyser 2017:4,
Försäkringskassan 2017

[Vård utomlands. En granskning av Försäkringskassans hantering av vårdförmåner inom EU/EES och Schweiz](#)

ISF rapport 2019:3, ISF 2019

Så här har vi räknat

Den som är försäkrad för vårdförmåner i Sverige kan få vård utomlands och bara betala vårdlandets patientavgift, i flera olika situationer. Den här analysen fokuserar på nödvändig vård till personer som är bosatta i Sverige och som är utomlands tillfälligt när deras vårdbehov uppstår.

Det betyder att det finns flera delar av vård utomlands som inte ingår i den här analysen. Hit hör tandvård och planerad vård. I analysen ingår inte heller nödvändig och planerad vård för personer som är bosatta utomlands och som istället använder ett särskilt intyg, som till exempel pensionärer och utsända arbetare. Personer som bekostat sin vård själva, utan att ansöka om ersättning i efterhand, ingår inte heller i analysen.

De siffror vi presenterar är preliminära. Statistiken gäller vårdbesök som gjordes utomlands under år 2023. Statistik efter år 2023 representerar inte lika bra alla de personer som fått nödvändig vård under ett år. Det beror på att det inte har hunnit komma in tillräckligt många ansökningar. Man har 10 år på sig att skicka in en ansökan, vilket innebär att ansökan om ersättning i efterhand kan komma till Försäkringskassan långt efter att vårdbesöket gjordes. Dessutom kan det dröja innan Försäkringskassan har fattat ett beslut. Genom att vi visar statistik för 2023 har de flesta vårdbesöken som gjordes då hunnit registreras.

Statistiken som redovisas här omfattar inte Norden. Den som är bosatt i Sverige kan få nödvändig vård i Finland, Danmark, Island och Norge till samma patientavgift som de som är bosatta där, utan EU-kort. Det räcker att kunna visa en giltig ID-handling och uppge bostadsadress. Försäkringskassan saknar statistik om svenskar som får nödvändig vård i de nordiska länderna.

Statistik om diagnos vid nödvändig vård utomlands finns bara för de som ansöker om ersättning i efterhand. Det beror på att diagnosuppgifter registreras när personerna ansöker om ersättning från Försäkringskassan. För personer som istället har använt sitt EU-kort ser det annorlunda ut, eftersom vårdlandet oftast inte registrerar uppgift om diagnos.

Privata försäkringsbolag kan i vissa fall agera ombud för personer som behöver ansöka om ersättning i efterhand. Vi har ingen statistik på hur ofta det sker.

